

III РОССИЙСКО – СЕРБСКАЯ АРХЕОЛОГИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

МУЗЕЈ ВОЈВОДИНЕ
MUSEUM OF VOJVODINA

РОССИЙСКАЯ АКАДЕМИЯ НАУК

ИНСТИТУТ
АРХЕОЛОГИИ

ОРДЕНА ТРУДОВОГО КРАСНОГО ЗНАМЕНИ

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
ЭРМИТАЖ
The State Hermitage Museum

НАРОДНИ
МУЗЕЈ

III РУСКО – СРПСКА АРХЕОЛОШКА КОНФЕРЕНЦИЈА

III РОССИЙСКО - СЕРБСКАЯ
археологическая конференция

III РУСКО - СРПСКА
археолошка конференција

Археологическая конференция

**От Дуная до Волги: взаимодействие и
трансформация культур в 1 тыс.н.э.**

Программа с тезисами

СЕРБИЯ

Нови-Сад – Белград

(Музей Воеводины – Народный музей в Белграде)

7 – 14 октября 2019 года

Археолошка конференција

**Од Дунава до Волге: интеракције и
трансформације култура у 1. миленијуму н.е.**

Програм са апстрактима

СРБИЈА

Нови Сад – Београд

(Музеј Војводине – Народни музеј у Београду)

7 – 14. октобар 2019. године

Оргкомитет:

Академик Николай Андреевич Макаров
Институт археологии РАН, директор – Москва

др Драго Негован
Музей Воеводины, директор – Нови Сад

мр Бояна Борич-Брешкович
Народный музей в Белграде, директор – Белград

др Андрей Михайлович Обломский
Институт археологии РАН, ведущий научный сотрудник – Москва

Алексей Геннадиевич Фурасьев
Государственный Эрмитаж, ведущий научный сотрудник –
Санкт-Петербург

Станко Трифунович
Музей Воеводины, музейный советник – Нови Сад

Организаторы Конференции:

Музей Воеводины (Нови-Сад)
Институт археологии РАН (Москва)
Государственный Эрмитаж (Санкт-Петербург)

Материалы Конференции:

Музей Воеводины планирует подать на конкурс в
Министерство культуры Республики Сербии на
выделение средств к печати Трудов Конференции.

Издатель: Музей Воеводины
Для издателей: др Драго Негован
Редактор: Станко Трифунович
Технический редактор: Кристиан Релич
Печать: Босич, Земун
Тираж: 200 экз.

Организациони одбор:

Академик Николај Андрејевич Макаров
Археолошки институт РАН, директор – Москва

др Драго Његован
Музеј Војводине, директор – Нови Сад

мр Бојана Борић-Брешковић,
Народни Музеј у Београду, директор – Београд

др Андреј Михајлович Обломскиј
Институт археологије РАН, руководећи научни сарадник – Москва

Алексеј ГенADIЈЕВИЧ ФуРАСЈЕВ
Државни Ермитаж, руководећи научни сарадник –
Санкт-Петербург

Станко Трифуновић,
Музеј Војводине, музејски саветник – Нови Сад

Организатори Конференције:

Музеј Војводине (Нови Сад)
Институт археологије РАН (Москва)
Државни Ермитаж (Санкт Петербург)

Материјали Конференције:

Музеј Војводине ће конкурисати код
Министарства културе Републике Србије за средства
за штампање Зборника радова Конференције.

Издавач: Музеј Војводине
За издавача: др Драго Његован
Уредник: Станко Трифуновић
Технички уредник: Кристијан Релић
Штампа: Босић, Земун
Тираж: 200 примерака

познато је 9 градишта, а на 8 су спроведена археолошка ископавања. Најстарија градишта припадају 5 - 8. веку. Основу за датовање чини гњетана керамика и серијска радиокарбонска анализа.

Материјална култура становника тих градишта и утврђења има најближе паралеле на налазиштима средине - треће четвртине 1. миленијума н.е. у међуречју Дњепра, Њемена и Западне Двине. По мишљењу аутора, настанак градишта на Иљмену повезан је са сеобом становништва које се одвојило од основног ареала кијевске културе у Северној Белорусији, средином 1. миленијума н.е.

Милица Радишић
mveselicic@gmail.com

*Раносредњовековни ливени накит у српском делу
Подунавља и Посавине: 70 година касније*

У раду се приказује досадашње стање истраживања раносредњовековног ливеног накита (8/9. до 11. века) у српском делу Подунавља и Посавине. Најбројнију групу представљају наушнице које се одликују великом разноврсношћу. Посебно отежавајућу околност у вези са њиховим изучавањем представља чињеница да чак око 90% чине случајни налази. Из тог разлога је онемогућено успостављање ближе хронологије врста, али се намећу друга истраживачка питања у вези са њиховом масовном појавом на нашем простору. Прве студије у којима је учињен покушај свеобухватне анализе наушница у надрегионалним контекстима приредили су средином прошлог века угледни стручњаци Мирјана Ђоровић-Љубинковић и Јован Ковачевић. У складу са савременим научним токовима и сазнањима, овом приликом ћемо дати нови преглед - након 70 година - о налазима из Србије. Покушаћемо да сагледамо оквирне сличности и разлике са материјалом из других области насељених махом словенским становништвом на Балкану и у централној и источној Европи. Сходно теми скупа нарочита пажња ће бити усмерена на компарацију са налазима из Русије и Украјине.

*Раннесредневековые литые украшения в сербской части
Подунавья и Посавья: 70 лет спустя*

В работе рассматривается современное состояние исследования литых украшений эпохи раннего средневековья (VIII-IX – XI вв.) из сербской части Подунавья и Посавья. Самую большую группу составляют серьги, которые отличаются большим разнообразием. Слож-

ностью для их изучения является тот факт, что до 90% составляют случайные находки. По этой причине невозможно установить точную хронологию типов, и возникают вопросы, касающиеся их массового появления в данном регионе. Первые исследования, в которых была предпринята попытка всестороннего анализа серег в надрегиональном контексте, были выполнены выдающимися специалистами Мирьяной Джорович-Любинкович и Йованом Ковачевичем в середине прошлого века. Сегодня, спустя 70 лет, мы представим новый обзор находок из Сербии, соответствующий современным научным тенденциям и знаниям. Мы попытаемся выделить черты различия и сходства с материалами из других областей Балкан, Центральной и Восточной Европы, в которых преобладает славянское население. Особое внимание будет уделено сравнению с данными из России и Украины.

Мастыкова Анна Владимировна
amastykova@mail.ru

Раннесредневековый могильник Горзувиты на Южном берегу Крыма

В 1951 г. могильник был открыт А. Л. Якобсоном. В 2018 г. ИА РАН приступил к его планомерным раскопкам. Было изучено более 20 погребений по обряду ингумации как с погребальным инвентарем, так и безинвентарных. Предметы погребального инвентаря относятся к типам характерным для ранневизантийской традиции. Судя по найденным вещам, могильник появился не позднее второй половины VII – начала VIII в. и функционировал долгое время, при этом погребальный обряд остается практически неизменным – это в основном могилы с плитовыми конструкциями. Исследованный могильник по времени и характеру инвентаря и погребального обряда соответствует поздней части соседнего известного некрополя Суук-Су, где имеются также и погребения более раннего времени, VI–VII вв., с типично германским убором. Материалы могильника Горзувиты и поздней фазы некрополя Суук-Су демонстрируют византинизацию местного варварского населения в VII–IX вв.

Раносредневековно гробље Горзувићи на јужној обали Крима

Гробље је открио 1951. године А. Л. Јакобсон. ИА РАН је 2018. године почео са његовим планским ископавањима. Истражено је више од 20 гробова са инхумацијом, како са погребним инвентаром, тако и без њега. Предмети погребног инвентара су карактеристични за рано-

Средства на организацију и проведение конференције выделены из регуларной бюджетной программы Музея Воеводины и Секретариата по культуре, общественной информации и связям с религиозными общинами Правительства автономного края Воеводина и Министерства культуры и информации Правительства Республики Сербии.

Организовање Конференције финансирао је кроз редовни програм Музеја Војводине, Секретаријат за культуру, јавно информисање и односе са верским заједницама Покрајинске владе Аутономне покрајине Војводине и Министарство културе и информисања Владе Републике Србије

Организовање Конференције су помогли / Организацију конференције помогли:

Народни музеј у Београду / Народный музей в Белграде

Руски дом у Београду / Русский дом в Белграде

Библиотека града Београда / Библиотека города Белграда

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

902/904(4) (048.3)

РУСКО - српска археолошка конференција “Од Дунава до Волге: интеракције и трансформације култура у 1. миленијуму н.е.” (3 ; 2019 ; Нови Сад, Београд)

Програм са апстрактима / [III руско-српска] археолошка конференција “Од Дунава до Волге: интеракције и трансформације култура у 1. миленијуму н.е.”, Нови Сад - Београд, 7. до 14. октобар 2019. године; [уредник Станко Трифуновић]. - Нови Сад: Музеј Војводине, 2019 (Београд: Босић). - 68 стр. ; 21 cm

Тираж 200.

ISBN 978-86-81086-21-6

а) Археологија - Европа - Апстракти

COBISS.SR-ID 330274567